

Yrkande
Särskilt yttrande

Moderaterna Liberalerna Centerpartiet
Kristdemokraterna

2020-11-06

Ärende nr

Yrkande angående – Fastställande av taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Införandet av en ny taxa för kommunala hälso- och sjukvården pausas tills det finns bättre förutsättningar för införandet av en sådan

Yrkandet

Behoven av kommunal hälso- och sjukvård har förändrats. Kortare vårdtider och snabbare utskrivning av medicinskt färdigbehandlade patienter från sjukhusen leder till att åtgärder för rehabilitering och habilitering i större utsträckning behöver utföras i den kommunala hälso- och sjukvården. Den tekniska utvecklingen gör att även patienter med svårare hälsoproblem kan vårdas i hemmet i stället för på sjukhus. Behoven inom kommunal hälso- och sjukvård förväntas därför vara stora under överskådlig tid. Med denna utveckling finns det anledning att se över hur samverkan mellan primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen kan underlättas och hur gränssnittet mellan dessa verksamheter bör se ut. I detta arbete finns det även skäl att utreda vilka styrmekanismer som kan användas för att ge stöd i detta arbete.

I dag återfinns en taxa i regionens hälso- och sjukvård, medan en sådan motsvarande taxa saknas inom den kommunala hälso- och sjukvården i staden. Mot bakgrund av den ovan nämnda utvecklingen har det därför funnits skäl att liksom de flesta övriga kommuner i vårt närområde se över möjligheten att som styrmedel införa en likvärdig taxa även i Göteborg.

Som framgår i tjänsteutlåtandet är målgruppen som kan bli aktuell för att betala avgift för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser relativt liten och reformen skulle därför generera blygsamma intäkter till staden. Därutöver skulle införandet av en taxa innebära ökad och omfattande administration och därmed generera nya kostnader för staden. Det nya systemet Profdoc Medical Office (PMO) som införs i årsskiftet 2020/2021 kommer inte att kunna stödja en taxa som har avgift utifrån ett visst antal besök. Därför krävs manuell hantering av taxan, vilket skulle öka administrationen.

Resultattillskottet från reformen skulle därmed riskera att bli mycket litet. Därför föreslår Alliansen att införandet av en ny taxa för den kommunala hälso- och sjukvården pausas tills det finns bättre förutsättningar för införandet av en sådan.

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna)

2020-10-30

Ärende nr 2.1.12

Yrkande angående – Fastställande av taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Uppdraget att införa taxa i hälso-sjukvård avslutas

Yrkandet

I dagsläget tas ingen avgift ut för de personer som har kommunal hälso-sjukvård i Göteborg. Enligt den taxekonstruktion som tidigare beslutats på förslag av våra partier men som inte implementerats skulle avgift tas ut endast för de som är under 85 år och inte har insatser enligt socialtjänstlagen. Av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande framgår att få personer skulle omfattas av taxan, och inte heller generera några större intäkter till kommunen. Stadsledningskontoret har därefter fått i uppdrag av kommunfullmäktige att se över den taxekonstruktionen och har nu lämnat ett nytt förslag. Som vi ser det är inte syftet med att införa en taxa i den kommunala hälso- och sjukvården att öka intäkterna till kommunen. Hälso- och sjukvård ska kunna ges till var och en som har behov utan att det ska leda till ökad stress för om man har råd eller inte.

I Västra Götalandsregionen är insatser i öppenvården gratis för personer över 85 år. Vi anser att det därför är rimligt att hälso-sjukvårdsinsatser i kommunen ska vara gratis för samma målgrupp. Med anledning av att vår tidigare föreslagna taxemodell för kommunal hälso-och sjukvård skulle vara för dyr och komplicerad, ser vi det som mest rimligt att inte ha någon taxa för hemsjukvård alls.

Uppdraget att införa taxa i hälso-sjukvården ska därför avslutas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-09-28

Diarienummer 1426/19

Handläggare

Liselotte Rosenquist

Telefon: 031-368 01 18

E-post: liselotte.rosenquist@stadshuset.goteborg.se

Fastställande av taxa för kommunala hälso-och sjukvårdsinsatser i hemmet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Införande av taxa för kommunal hälso- och sjukvård, enligt kommunfullmäktiges budget 2020 skjuts upp från 2020-07-01 till 2021-07-01.
2. Taxa för kommunal hälso- och sjukvård, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs och gäller från 2021-07-01.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick 2020-04-16 §31 i uppdrag av kommunfullmäktige att se över beslutad taxekonstruktion för kommunal hälso- och sjukvårdstaxa.

Stadsledningskontoret föreslår att införandet av taxan för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser skjuts upp från 2021-01-01 till 2021-07-01 på grund av att nämnd för äldre samt vård-och omsorg tillsammans med intraservice inte bedöms ha förutsättningar att klara ett införande med så kort tidsram. Stadsledningskontoret föreslår en fast månadsavgift för personer som bor i ordinärt boende och är inskrivna i hemsjukvården. För att förenkla administrationen föreslår stadsledningskontoret att de insatser som utförs av delegerad/ordinerad personal ska ingå som utförd tid tillsammans med hemtjänstavgiften.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna taxekonstruktionen i detta ärende omfattar fler personer än nuvarande taxekonstruktion samt att modellen blir enklare att administrera. Därigenom kommer intäkterna att överstiga kostnaderna. Om cirka 25 procent av de personer som är inskrivna i hemsjukvården har ett avgiftsutrymme att betala en fast månadsavgift uppgår kommunens intäkt till 3,6 mnkr. Eftersom den nu beslutade avgiften endast omfattar personer under 85 år som inte har några andra insatser enligt socialtjänstlagen är det ett begränsat antal personer som blir aktuella. En beräkning från intraservice visar att omkring 40 till 50 personer kan bli föremål för avgift varje månad. Om samtliga skulle betala för maximala fyra besök och ingen omfattas av avgiftsbefrielse, uppgår den beräknade intäkten till omkring 250 000 kr per år för hela staden, vilket innebär att kostnaderna för att administrera taxan överskrider intäkterna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

I likhet med regionens patientavgifter i öppen vård kommer personer över 85 år att bli avgiftsbefriade vid införandet av taxa för kommunal hälso-och sjukvård som beslutades av kommunfullmäktige 2018-03-22 §17.

Inom regionen betalar alla samma belopp oavsett inkomst och betalningsförmåga upp till att högkostnadsskyddet träder in. Maxtaxan och dess avgiftskonstruktion innehåller ett ekonomiskt skydd för alla personer med låga inkomster. Kommunen prövar alltid avgiftsutrymmet för samtliga individer oavsett ålder. Ingen kommuninvånare betalar mer än sin betalningsförmåga. Stadsledningskontoret bedömer därför att kommunens 85-årsgräns inte blir jämförbar med regionens.

Bilagor

1. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2020-04-16 §31
2. Tillämpningsanvisning taxa

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16 §31 att skjuta upp införandet av kommunal hälso- och sjukvårdstaxa från 2020-07-01 till 2021-01-01 samt uppdra åt kommunstyrelsen att se över nuvarande taxekonstruktion.

Beskrivning av ärendet

Tidigare utredning

Kommunfullmäktige beslutade 2018-03-22 § 17 om en ny taxa för kommunal hälso- och sjukvård i hemmet med införande 2020-01-01. Taxekonstruktionen innebar att en avgift per besök med ett maxantal på fyra besök per månad tas ut för kommunal hälso- och sjukvård (hemsjukvård) som utförs av legitimerad personal. Taxan gäller för personer under 85 år som inte har insatser enligt socialtjänstlagen.

För att kunna hantera den nya taxekonstruktionen krävs att besök och åtgärder registreras på ett säkert och likvärdigt sätt i hela staden. Göteborgs Stad saknade ett fungerande journalsystem vid tiden för införandet varför intraservice i samråd med stadsledningskontoret gjorde bedömningen att det inte var möjligt att påbörja uttag av taxa från 2020-01-01.

Kommunfullmäktige har därefter fattat beslut om uppskjutet införande vid två tillfällen varav det senaste daterat 2020-04-16 där det beslutades att skjuta upp införandet till 2021-01-01. I samband med det beslutet uppdrogs åt kommunstyrelsen att se över nuvarande taxekonstruktion. Avsaknad av ett IT system som kan hantera taxan är anledningen till att införandet har skjutits upp.

Ekonomiska konsekvenser

Med de förändringar som stadsledningskontoret föreslår i aktuellt ärende kan intäkterna uppgå till cirka 3,6 mnkr per år om 25 procent av de som är inskrivna i hemsjukvården har ett avgiftsutrymme och kan betala full avgift. Konstruktionen på modellen som stadsledningskontoret föreslår i detta tjänsteutlåtande förenklar administrationen trots att det saknas möjligheter till integration mellan verksamhetssystemen.

Den av kommunfullmäktige beslutade och nu gällande taxekonstruktionen, innebär att personer över 85 år samt personer i alla åldrar som har beslut om hemtjänst, vilket även inkluderar trygghetslarm är avgiftsbefriade.

En beräkning från intraservice har visat att omkring 40 till 50 personer kan vara aktuella för avgift varje månad enligt nuvarande beslutad taxekonstruktion. Om samtliga skulle betala för maximalt fyra besök och ingen omfattas av avgiftsbefrielse skulle den beräknade intäkten uppgå till omkring 250 000 kr per år för hela Göteborgs Stad.

För att skydda personer med lågt betalningsutrymme från höga avgifter ska en avgiftsutrymmesberäkning enligt 8 kap. 3-8 §§ SoL göras även för enskilda med endast hälso- och sjukvårdsinsatser. Det leder till en ökad administration för en liten grupp av personer om avgiftsuttag ska göras enligt nuvarande beslutad modell.

Sammantaget innebär det ökade administrativa kostnader i form av manuellt arbete av den legitimerade personalen och ökad administration för administratörer för att särskilja insatserna enligt socialtjänstlagen från de insatser som rör hälso-och sjukvård när alla personer med insatser enligt socialtjänstlagen ska undantas från avgift för kommunal hälso- och sjukvård.

Utredning taxa för hälso- och sjukvård

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar är reglerat i hälso- och sjukvårdslagen. Varje kommun ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som efter beslut av kommunen

- bor i en sådan boendeform eller bostad som avses i 5 kap. 5 § andra stycket SOL – särskilda boende för äldre
- bor i en sådan boendeform eller bostad som avses i 5 kap. 7 § tredje stycket eller motsvarande tillståndspliktig boendeform SOL – boenden för människor med funktionsnedsättning
- bor i en sådan boendeform eller bostad som avses i 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453) – särskilda boendeformer för äldre och bostäder med särskild service för människor med funktionsnedsättning som bedrivs i enskild verksamhet
- Kommunen ska även i samband med dagverksamhet enligt 3 kap. 6 § SOL, erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som vistas i dagverksamheten – biståndsbeviljad dagverksamhet eller daglig verksamhet enligt LSS.

Kommunen får erbjuda den som vistas i kommunen hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) biståndsbedömt trygghetsboende

Stadsledningskontorets utredning inkluderar den kommunala hälso- och sjukvård som enligt lag och avtal med Västra Götalandsregionen utförs inom kommunen.

I samband med detta tjänsteutlåtande har även revideringar av tillämpningsanvisningarna behövt göras, bilaga 2.

Administrativa konsekvenser

Göteborgs Stad använder verksamhetssystemet Treserva för insatser enligt socialtjänstlagen.

Ett nytt verksamhetssystem inom Hälso-och sjukvård, Profdoc Medical Office (PMO), är under implementering och kommer att vara infört i hela kommunens hälso-och sjukvårdsorganisation vid årsskiftet 2020/2021. Systemet kommer inte att kunna stödja en taxa som har avgift utifrån ett antal besök av legitimerad personal. En sådan taxekonstruktion leder till manuell hantering för såväl legitimerad som administrativ personal. En fast avgift per månad förenklar den administrativa hanteringen.

Enskilda med hemtjänstinsatser betalar för den tid som utförs. Utförarna inom hemtjänst använder sig av ett system där de registrerar tiden när de kommer och när de går genom att de skannar en QR-kod som finns hos brukaren. I nuläge ska de hälso-och sjukvårdsinsatser som utförs av omsorgspersonal inom hemtjänsten inte registreras tillsammans med den utförda tid som avser hemtjänst. Det medför stora svårigheter för omsorgspersonalen att hålla isär den tid som avser hälso-och sjukvårdsinsatser eftersom de ofta utförs i samband med hemtjänstinsatser enligt socialtjänstlagen. Problemet kommer inte längre att finnas om hälso-och sjukvårdstaxa införs och delegerade/ordinerade insatser ingår i den totala utförda tiden.

Omvärldsbevakning

I Västra Götaland har alla kommuner förutom Göteborgs Stad taxa för hemsjukvård. Även när man tittar på riket så är det ovanligt att kommunerna inte tar ut avgifter för den

kommunala hälso- och sjukvården. Hur taxorna är konstruerade avseende avgiftsnivåer skiljer sig åt. Två konstruktioner är vanligast och det är en fast månadsavgift respektive fast avgift per besök för legitimerad personal och samma avgift som för hemtjänst när insatsen är delegerad. Några kommuner tar inte ut någon avgift för hemsjukvård för personer med hemtjänst, den anses då ingå i hemtjänsttaxan.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontorets förslag till taxa gällande hälso- och sjukvård

Situationer när avgifter tas ut

Hemsjukvård innefattar sjukvårdande, rehabiliterande, habiliterande och förebyggande insatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast eller annan personal som utför uppgiften på delegation eller ordination från den de legitimerade yrkeskategorierna. All bedömning, behandling och träning samt ordination av hjälpmedel är avgiftsbelagd.

Situationer när avgifter inte tas ut

I följande situationer föreslår stadsledningskontoret att avgifter inte ska tas ut:

- För personer som är beviljade boendestöd enligt SoL.
- För personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS.
- För personer som bor i särskilt boende enligt SoL (för dessa personer ingår hälso- och sjukvårdsavgift i hemtjänstavgiften på särskilda boendet).
- Om det vid ett besök bedöms att brukaren inte har rätt till kommunal hemsjukvård och ingen åtgärd utförs.
- För vårdplaneringar och ADL-bedömningar då detta är en del i en utredning samt ADL-bedömning som genomförs på uppdrag från kommunens handläggare inför beslut om insatser enligt SoL eller LSS.
- Bedömning av behov av bostadsanpassning (avgiftsfritt enl. Lagen om bostadsanpassningsbidrag 1992:1574).
- Vårdplaneringar samt uppföljning av pågående insatser, på korttidsplats, sjukhus eller i hemmet.
- Provhembesök från korttid eller sjukhus.
- Fallprevention där legitimerad personal tar kontakt för bedömning.
- Förflyttningsbedömning utifrån hemtjänstens arbetsmiljö.
- Reparation av hjälpmedel och reservdelar.
- Lån av tekniska hjälpmedel.

För att undanta målgrupper från en avgift måste det finnas saklig grund för detta.

Stadsledningskontoret bedömer att det är motiverat med en avgiftsbefrielse för personer som är beviljade boendestöd enligt SoL samt personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS. Detta då boendestöd enligt SoL är en avgiftsfri insats i nuvarande taxa. Insatsen boendestöd är förbehållen personer med psykiska, intellektuella eller neurologiska funktionsnedsättningar som har behov av rehabiliterande/habiliterande stöd av personal med särskild kompetens. Målgruppen samt innehållet i verksamheten är densamma som personer som tillhör personkrets och har insats enligt lagen om stöd och service (LSS), vilket motiverar att HSL- insatsen även bör vara avgiftsfri för dessa personer.

När det gäller taxan för särskilt boende enligt SoL betalar personer som är beviljade särskilt boende och bor i sådan boendeform redan maxtaxan. Därför blir det inte aktuellt med ett tillägg till taxan. Dock bör det tydliggöras i taxan för särskilt boende att den inkluderar kommunal hälso- och sjukvårdsavgift.

Avgiftsnivå

Brukarens totala avgift för insatser enligt SoL och HSL får inte per månad överstiga maxtaxans belopp.

Hemsjukvårdsinsatser som utförs av personal som är delegerade/ordinerade att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser, tas ut med samma timtaxa som för hemtjänst och ingår i den utförda tiden. Ett sådant förfarande förenklar för hemtjänstens personal som inte behöver registrera insatserna med olika koder varje gång de utför delegerad hälso- och sjukvård.

Antal besök av sjuksköterska, arbetsterapeut eller fysioterapeut i hemsjukvården uppgår i genomsnitt till fyra besök per månad. Ett besök hos sjuksköterska i Primärvården kostar 100 kr per gång. En modell med fast avgift är att föredra då administrationen blir enklare och mindre tidskrävande.

Stadsledningskontoret föreslår att en avgift med 400 kr per månad tas ut för alla personer som är inskrivna i hemsjukvården och som bor i ordinärt boende. Beloppet utgår från nivån 2020.

Avgiften kopplas till prisbasbeloppet motsvarande avgiften för hemtjänst vilket innebär att den kommer att räknas om årligen.

Avgiftsberäkning

När det gäller enskilda med både SoL och HSL-insatser regleras i lagstiftning att beräkningar ska göras med tillämpning enligt 8 kap. 3-8 §§ SoL.

I hälso- och sjukvårdslagens 17 kapitel står att patienter inom landstinget respektive kommunen ska behandlas lika. Differentiering med hänsyn till den enskildes betalningsförmåga i det särskilda fallet får i princip inte förekomma.

Detta utesluter inte att kommunen kan tillämpa en viss inkomstdifferentiering till förmån för grupper som genomsnittligt sett har låg betalningsförmåga och för vissa prestationer ta ut lägre avgifter för till exempel pensionärer. Kommunen kan också välja att anpassa avgifter när sakliga skäl för detta finns.

Stadsledningskontoret bedömer att avgiftsutrymmesberäkning enligt 8 kap. 3-8 §§ SoL ska ske även för enskilda med endast HSL-insatser. Detta för att skydda personer med lågt betalningsutrymme från höga avgifter. Stadsledningskontoret bedömer att sakliga skäl enligt stycke 1 i detta avsnitt finns för detta ställningstagande.

Ekonomiska konsekvenser och effekter för enskilda

Vilken effekt ett införande av en taxa för insatser för hälso- och sjukvård i hemmet får för kommunen som intäkt är svårt att beräkna då denna avgift enligt lagen ingår i maxtaxan och kommunen måste göra en avgiftsberäkning är det inte möjligt att med säkerhet säga hur många som kommer att medges avgiftsbefrielse och hur många som kommer att betala sin avgift.

Effekten för stadens brukare kommer att bli olika. I dagsläget har runt 8 000 personer kommunal hälso- och sjukvård varje månad.

Knappt 3 000 av dessa personer bor i ordinärt boende och har hemsjukvård. Ett antal av dessa betalar idag inte avgift enligt 8 kap. 2 § socialtjänstlagen.

För de personer som idag inte betalar någon avgift kommer en ny avgift innebära en fördyring. Hur mycket avgiften blir beror på om brukaren har avgiftsutrymme att betala avgiften. Har personen bara insatser från den legitimerade personalen och inga hemtjänstinsatser blir avgiften 400 kr i månaden. På grund av byte av journalsystem går det inte att få fram hur många personer som har enbart hemsjukvård och inga andra insatser.

För de personer som idag redan har en avgift för utförda hemtjänstinsatser, men inte betalar maxtaxa, kommer det att bli en fördyring. Hur mycket avgiften blir beror på om brukaren har avgiftsutrymme att betala avgiften.

För brukare som bor på särskilt boende för äldre blir det ingen fördyring då samtliga dessa redan betalar maxtaxan alternativt det som deras maximala avgiftsutrymme tillåter.

Stadsledningskontoret bedömning är att en avgiftsbeläggning av hemsjukvården kommer att innebära en viss intäktsförstärkning till kommunen. Hur mycket är svårt att simulera med dagens IT system. Om 25 procent av de knappt 3000 personer som bor i ordinärt boende och är inskrivna i hemsjukvården bedöms ha ett avgiftsutrymme att betala avgiften skulle detta ge en inkomstförstärkning till kommunen med cirka 3 600 tkr per år.

Administrativa konsekvenser

Göteborgs Stad använder verksamhetssystemet Treserva för insatser enligt SoL. För den kommunala hälso- och sjukvården pågår en övergång från Medidoc till PMO. Det nya verksamhetssystemet kommer att vara infört fullt ut vid årsskiftet 2020/2021. Det kommer inte att vara möjligt med en integration mellan Treserva och PMO.

Enligt dessa förutsättningar innebär en hälso- och sjukvårdstaxa ett manuellt arbete för legitimerad och administrativ personal. Med den föreslagna taxekonstruktionen minskar det manuella arbetet jämfört med nuvarande beslutad taxa.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Tf Ekonomidirektör

Stadsdirektör

Uppskjutet införande av taxa för kommunal hälso- och sjukvård

§ 31, 1426/19

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Införande av taxa för kommunal hälso- och sjukvård, enligt kommunfullmäktiges budget 2020 skjuts upp från 2020-07-01 till 2021-01-01.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över nuvarande taxekonstruktion.

Handling

2020 nr 71.

Yrkanden

Karolina Mildgrim (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Daniel Bernmar (V) och Stina Svensson (FI) yrkar bifall till förslaget från V, MP och S i kommunstyrelsen.

Marcus Lüthje (SD) yrkar bifall till förslaget från SD i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag bifallits.

Reservation

Ledamöterna från SD reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2020-04-28

Vid protokollet

Sekreterare

Lina Isaksson

Ordförande

Anneli Rhedin

Justerande

Pär Gustafsson

Justerande

Håkan Eriksson

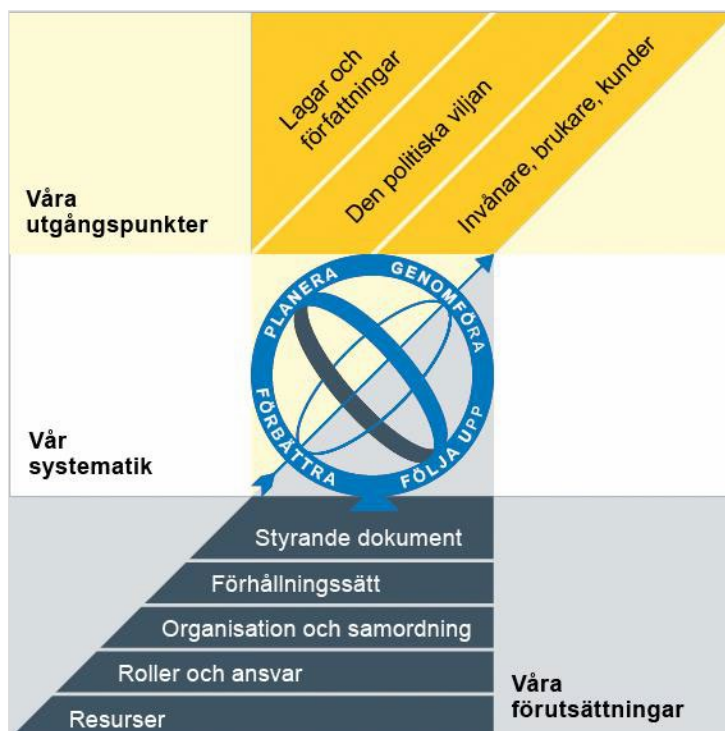
Göteborgs Stads anvisning för: Taxa för äldreomsorg och funktionshinderverksamhet samt taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
► Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

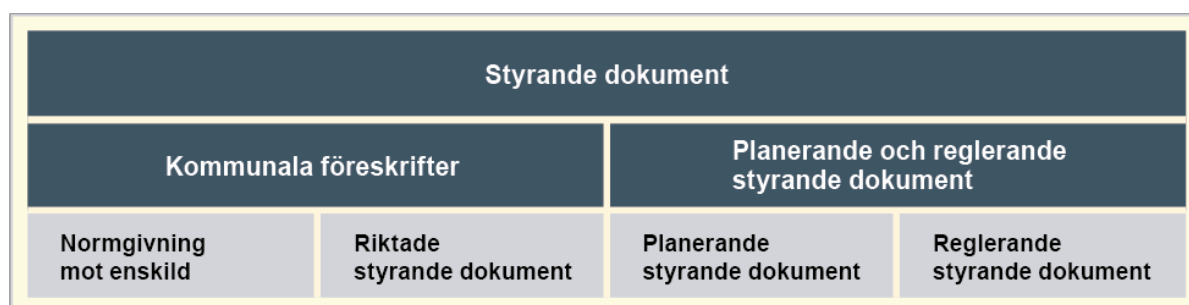

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads anvisning för: Taxa för äldreomsorg och funktionshinderverksamhet samt taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för:	Diarienummer:	Datum och paragraf för beslutet:
Dokumentsort: Anvisning	Giltighetstid:	Senast reviderad:	Dokumentansvarig:
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna anvisning	4
Vem omfattas av anvisningen	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	4
Anvisning	5
AVGIFTER	5
8 kap. 5 § SoL - högkostnadsskydd (maxtaxan)	5
17 kap. 8 § första stycket 1-3 HSL – högkostnadsskydd för avgifter till kommuner	5
Avgifter i Ordinärt boende	5
Hemtjänst	5
Hemsjukvård	6
Boendestöd	6
Ledsagning	6
Avlösning i hemmet	6
Deltagande i dagverksamhet	6
Trygghetslarm	6
Hemlevererad mat	6
Korttidsvistelse för personer med annan bostad	6
Korttidsboende för personer som saknar egen bostad	6
Avgifter i Äldreboende och Bostad med särskild service	7
Personer i äldreboende/bostad med särskild service ska betala:	7
Medboende make/maka/sambo i äldreboende	7
AVGIFTUTRYMME OCH FÖRBEHÅLLSBELPP	8
8 kap. 4 § SoL - avgiftsunderlag	8
8 kap. 6 § SoL Förbehållsbelopp	9

8 kap. 7 § SoL Minimibelopp	10
8 kap 8 § Sol – Individuell justering av minimibelopp	11
8 kap 9 § SoL – Ändring av avgift	13
ÖVRIGA ANVISNINGAR	13
Tillfällig hemtjänst.....	13
Debitering av avgift vid utebliven eller sen avbeställning	13
Reducerad avgift vid frånvaro från äldreboende och bostad med särskild service	13
Avgiftspliktiga	13
SÄRSKILDA REGLER UTÖVER SOCIALTJÄNSTLAGENS BESTÄMMELSER.....	14
Garantibelopp i äldreboende och bostad med särskild service.....	14
Dubbel bosättning	14
ANVISNINGAR SOM STÖD FÖR HANDLÄGGNING.....	16
Äldreboende.....	16
Trygghetslarm	16
Inflyttning/utflyttning i särskilt boende	16
Statligt Bostadstillägg (BTP)	16
Om en person inte lämnar in inkomstuppgifter	17
Avgiftsbeslut	17

Inledning

Syftet med denna anvisning

Denna anvisning syftar till att reglera tillämning av taxa för äldreomsorg och funktionshinderverksamhet samt taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet

Vem omfattas av anvisningen

Denna anvisning gäller tillsvidare för stadsdelsnämnder och social resursnämnd.

Bakgrund

Stadsledningskontoret har utifrån uppdrag från kommunfullmäktige 2014-03-20, dnr 0665/13, utrett och lämnat förslag till ny taxa.

Kommunfullmäktiges beslutade 2019-04-25, § 28 att införande av taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser uppskjuts tills vidare. Anvisningen har uppdaterats i enlighet med detta.

Koppling till andra styrande dokument

Bestämmelser om avgifter finns i Socialtjänstlagen kapitel 8. Här finns ett högkostnadsskydd (maxtaxa) i form av en högsta avgift för insatser inom ramen för hemtjänst i ordinärt boende och särskilt boende och dagverksamhet samt högkostnadsskydd för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Vidare finns bestämmelser om beräkning av den enskildes avgiftsunderlag samt regler för att den enskild ska förbehållas tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp).

Kommunfullmäktige beslutar om taxor inom äldreomsorgen och inom omsorgen för personer under 65 år (beslut enl. SoL). Beloppen i taxan, som uppdateras årligen med hänvisning till förändringar i prisbasbelopp, socialstyrelsens meddelade livsmedelskostnader och SCB:s omsorgsprisindex, redovisas i ett separat dokument.

Anvisning

AVGIFTER

8 kap. 5 § SoL - högkostnadsskydd (maxtaxan)

Den enskildes avgifter får:

- 1. för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 17 kap. 8 § första stycket 1-3 hälso- och sjukvårdslagen, per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp,*
- 2. för bostad i särskilt boende per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 prisbasbelopp. Lag (2017:47).*

17 kap. 8 § första stycket 1-3 HSL – högkostnadsskydd för avgifter till kommuner

För den enskilde får avgifter för följande poster tillsammans per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken:

- 1. vård enligt 12 kap. 1 eller 2 § eller 14 kap. 1 §,*
- 2. förbrukningsartiklar enligt 12 kap. 6 §,*
- 3. långtidssjukvård som en kommun har betalningsansvar för enligt 2 § lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, och*
- 4. hemtjänst och dagverksamhet enligt 8 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453).*

Bestämmelsen innebär ett högkostnadsskydd i form av en högsta avgift för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende samt dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Avgiften får per månad maximalt uppgå till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Högkostnadsskydd för boendeavgift avser högsta avgift för bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Boendeavgiften får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.

Avgifter i Ordinärt boende.

Hemtjänst

Avgift debiteras per timme utförd tid hos brukaren.

Avgift för hemtjänst betalas av den som erhåller hemtjänsten. I de fall personer bor tillsammans och båda har hemtjänst betalar var och en avgift för sin del.

Avgift för leverans av hemlevererad mat debiteras med ett belopp per månad.

Hemsjukvård

Avgift för hemsjukvård betalas av den som bor i ordinärt boende och erhåller hemsjukvård med ett belopp per månad.

Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs av delegerad/ordinerad personal debiteras per timme utförd tid enligt taxa för hemtjänst.

I följande situationer ska inte avgift tas ut:

- För personer som är beviljade boendestöd enligt SoL.
- Om det vid ett besök bedöms att brukaren inte har rätt till kommunal hemsjukvård och ingen åtgärd utförs.
- För vårdplaneringar och ADL-bedömningar då detta är en del i en utredning samt ADL-bedömning som genomförs på uppdrag från kommunens handläggare inför beslut om insatser enligt SoL eller LSS
- Bedömning av behov av bostadsanpassning (avgiftsfritt enl. Lagen om bostadsanpassningsbidrag 1992:1574).
- Vårdplaneringar samt uppföljning av pågående insatser, på korttidsplats, sjukhus eller i hemmet
- Provhembesök från korttid eller sjukhus
- Fallprevention där legitimerad personal tar kontakt för bedömning
- Förflyttningsbedömning utifrån hemtjänstens arbetsmiljö
- Reparation av hjälpmedel och reservdelar
- Lån av tekniska hjälpmedel

Boendestöd

Boendestöd är avgiftsfritt. Insatsen är förbehållen personer med psykiska, intellektuella eller neurologiska funktionsnedsättningar som har behov av rehabiliterande/habiliterande stöd av personal med särskild kompetens. (Definition av boendestöd framgår vidare av Göteborgs Stads vägledning för handläggning av individuellt stöd till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning med behov av insats enligt LSS och bistånd enligt SoL.)

Ledsagning

Ledsagning är avgiftsfri.

Avlösning i hemmet

Avlösning i hemmet som beviljas enligt SoL då en anhörig tillfälligt eller regelbundet behöver få avlösning är avgiftsfri.

Deltagande i dagverksamhet

Deltagande i dagverksamhet är avgiftsfritt. För måltiderna betalas en avgift per dag. Den enskilde betalar för resan till och från verksamheten.

Trygghetslarm

Avgift för trygghetslarm debiteras med en avgift per månad. Denna avgift avser abonnemang inkl. teknisk utrustning. Avgiften betalas så länge trygghetslarmet är installerat. Utryckning vid larm och vid hembesök då personen inte syns till i trygghetskamera är avgiftsfritt.

Hemlevererad mat

Hemlevererad mat debiteras med ett belopp per portion.

Avgift för leveransen debiteras med ett belopp per månad. (Obs, detta är en avgift som ingår i maxtaxan för hemtjänst.)

Eventuell personlig hjälp till den enskilde i samband med måltid debiteras per timme utförs tid (se hemtjänst).

Korttidsvistelse för personer med annan bostad

Här avses personer som vistas på korttid för t ex växelvård, träning, tillfälliga behov av stöd eller avlösning mm och som har annan ordinarie bostad.

- Mat debiteras med ett belopp per dag enligt 1/30 del av helpensionsavgiften.
- Avgift för hemtjänst med ett belopp per dag enligt 1/30 del av hemtjänsttaxans maxnivå.

Bostadslösa personer som bor i korttidsboende (inte godkända för permanent boende) jämförs i avgiftshänseende med att bo i äldreboende/bostad med särskild service (se nedan).

Korttidsboende för personer som saknar egen bostad

Här avses personer som saknar ordinarie bostad och som vistas i korttidsboende i avvaktan på att bostad kan erbjudas.

Boendeavgift eller hyra. (Boendeavgift gäller om hyra enligt hyreslagen inte är fastställd.)

- Pris för mat i form av helpension i det fall man inte har "självhushåll" samt
- Avgift för hemtjänst enligt hemtjänsttaxans maxnivå.

Bestämmelserna om avgiftsfritt boendestöd, som kan gälla för insatser i bostad med särskild service och i ordinärt boende, tillämpas inte i korttidsboende.

Avgifter i Äldreboende och Bostad med särskild service

Personer i äldreboende/bostad med särskild service ska betala:

- Hyra
- Pris för mat i form av helpension (i det fall man inte har "självhushåll") samt
- Avgift för hemtjänst och hälso-och sjukvård enligt hemtjänsttaxans maxnivå.

Hyra i äldreboende (lägenheter och enbäddsrum) faller under reglerna i jordabalken (hyreslagen). Dessa hyrs med eget kontrakt och justering av hyresnivån sker i särskild ordning efter förhandling med hyresgästföreningen.

Personer äldreboende ska betala en avgift för mat i form av helpension. Beloppet är beräknat på den av socialstyrelsen meddelade livsmedelskostnaden samt kommunens kostnader för tillagning. För personer som har sondmat som äldreboendet tillhandahåller betalar den enskilde faktisk kostnad för inköp, dock maximalt pris för helpension.

I bostäder med särskild service förekommer att personen själv svarar för inköp av livsmedel. För självhushåll ska den verkliga kostnaden för mat gälla. Om gemensamma inköp görs förutsätts att detta sker i samråd mellan anställda och de boende. I de fall man inte har självhushåll inom boendet utgår pris för helpension.

Helpensionsbeloppet är beräknat på den av socialstyrelsen meddelade livsmedelskostnaden samt kommunens kostnader för tillagning. Hänsyn ska tas till kostnaden för måltider i samband med planerade besök på träffpunkter, daglig sysselsättning osv. Den totala kostnaden för mat får inte överstiga det fastställda beloppet för helpension. (Här inräknas inte om personen själv på eget initiativ, privat besöker en matservering/ restaurang.)

För vården och omsorgen inom äldreboende och bostad med särskild service debiteras hemtjänstavgift. Denna motsvarar hemtjänsttaxans maxnivå.

Hjälp i form av boendestöd är avgiftsfritt. Insatsen är förbehållen personer med psykiska, intellektuella eller neurologiska funktionsnedsättningar som har behov av rehabiliterande/habiliterande stöd av personal med särskild kompetens.

Medboende make/maka/sambo i äldreboende

En medboende make eller annan närstående utan eget behov av äldreboende ska inte ha eget beslut om att få flytta med. Medboende som har behov av stöd och hjälp, inklusive trygghetslarm ska ha hemtjänstbeslut och debiteras enligt gällande hemtjänsttaxa.

Medboende kan vidare vid överenskommelse debiteras mat enl. gällande taxa.

AVGIFTUTRYMME OCH FÖRBEHÅLLSBELPP

Kommunen är alltid skyldig att göra en beräkning av personernas avgiftsutrymme. En förutsättning för att avgöra hur stor del av den enskildes inkomster (avgiftsunderlag) som är disponibelt för avgiftsuttag är att kommunen först har fastställt den enskildes förbehållsbelopp. Reglerna för avgiftsunderlag anger vilka inkomster som ska ingå samt hur dessa beräknas. Reglerna kring förbehållsbelopp anger att avgifter inte får uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov.

8 kap. 4 § SoL - avgiftsunderlag

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad.

Inkomsten ska beräknas med tillämpning av 102 kap. 29 § 1, 2, 4 och 5

socialförsäkringsbalken. Vid tillämpning av 102 kap. 29 § 4 balken ska dock endast sådan inkomst som avses i 97 kap. 13 § första stycket 1 medräknas. Som inkomst ska även räknas bostadsbidrag enligt 96–98 kap., särskilt bostadstillägg enligt 102 kap. 26 § och boendetillägg enligt 103 a–103 e kap. samma balk. En kommun kan i sitt taxebeslut bestämma att inkomsten ska beräknas på ett sätt som är mer fördelaktigt för den enskilde. I fråga om makar ska den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster. Lag (2011:1518).

Anvisning:

I 8 kap. 4 § Socialtjänstlagen anges att med avgiftsunderlaget avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna. Bestämmelsen reglerar vidare att inkomsten ska beräknas med tillämpning av 102 kap. 29 § 1, 2, 4 och 5 socialförsäkringsbalken (om bostadstillägg till pensionärer m.fl.). Detta innebär en reglering av vilka inkomstslag som får ingå i den enskildes avgiftsunderlag. Eftersom

förbehållsbeloppet och avgifterna anges per månad, ska även den uppskattade årsinkomsten (efter avdrag för preliminärskatt), räknas om till en månadsinkomst.

Göteborgs stads taxa innebär att beräkning av den enskildes inkomster beräknas enligt 8 kap. 4 § SoL. Detta innebär att följande inkomster ska räknas:

1. Skattepliktiga inkomster/överskott i inkomstlagen:
 - tjänst(t ex pension, sjukpenning, livränta, lön)
 - näringsverksamhet och
 - kapital
2. Andra inte skattepliktiga inkomster:
 - utländska inkomster (tex pensioner, invalidförmåner) och
 - ersättning från avtalsgruppförsäkring (AGS)
 - äldreförsörjningsstöd (ingår endast vid beräkning av avgiftsunderlag för garantibelopp, se nedan)
3. Bostadsstöd:
 - bostadstillägg till pensionärer (BTP)
 - särskilt bostadstillägg till pensionärer (SBTP) och
 - bostadsbidrag

Preliminär skatt beräknas efter skattetabell 1. Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek.

Överskott i inkomstlagen kapital beräknas till den faktiska nettoinkomsten den 31 december året innan det år som den insats som avgiften utgör betalning hänför sig till.

För sammanboende makar gifta och registrerade partners) beräknas den enskildes avgiftsutrymme till hälften av makarnas sammanlagda inkomster. (Makarnas inkomster läggs ihop och delas med två.) Motsvarande gäller inte sambors inkomster, då det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet mellan dem.

För make/maka/partner/sambo där den ena bor i äldreboende, servicehus eller i bostad med särskild service görs en beräkning av avgiftsutrymmet baserat på vars och ens egna inkomster. Därutöver görs en beräkning av avgiftsutrymmet genom att makarnas inkomster läggs ihop och delas med två. Varefter en jämförelse görs och det, för den enskilde, mest fördelaktiga beräkningssättet används för var och en.

Barns inkomster ska inte medräknas i avgiftsunderlaget.

8 kap. 6 § SoL Förbehållsbelopp

Avgifterna enligt 5 § får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs ska kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. Om avgifterna baseras på den enskildes betalningsförmåga ska avgiftsunderlaget beräknas enligt 4 §. Lag (2001:847).

Anvisning:

I 8 kap. 6 § Socialtjänstlagen anges att kommunen ska se till att avgifter för hemtjänst,

dagverksamhet samt särskilt boende, tillsammans med vårdavgifter inte uppgår till ett större belopp än att den enskilde förbehålls tillräckliga medel för personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). I de fall personen enbart har hemsjukvård ska dessa regler om förbehållsbelopp gälla även för hemsjukvårdsavgiften.

Hur förbehållsbeloppet ska beräknas framgår av 8 kap. 7 § SoL. I första stycket anges att boendekostnaden ska beräknas för sig och att övriga normala levnadskostnader ska beräknas med ledning av ett minimibelopp. Den enskildes förbehållsbelopp uppgår till summan av minimibeloppet och boendekostnaden.

Den enskilde ska förbehållas den faktiska boendekostnaden. Vid boende i hyreslägenhet är bostadskostnaden lika med hyran för lägenheten. Vid boende i egen bostadsfastighet eller bostadsrättslägenhet ingår räntekostnader för bostadslån, driftkostnader, fastighetsavgift, tomträttsavgäld, avgift för bostadsrättslägenhet och driftkostnader för bostadsfastighet. Driftkostnader beräknas med tillämpning av Pensionsmyndighetens vägledning för bostadstillägg (beräkning av bostadskostnader).

8 kap. 7 § SoL Minimibelopp

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp.

Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolftedel av

1. 1,3546 prisbasbelopp för ensamstående, eller

2. 1,1446 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, radio- och TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Lag (2017:47).

Anvisning:

Minimibeloppet ska utgöra lägst en tolftedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor. Om makar lever i skilda hushåll, t.ex. när den ena maken har flyttat till särskilt boende, ska de betraktas som ensamstående.

Uttrycket normala levnadskostnader används för att markera att det är fråga om schabloniserade kostnader, som i huvudsak grundar sig på Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget. Beloppet omfattar följande poster:

- livsmedel, alla måltider,
- kläder och skor,
- fritid,
- hygien,
- förbrukningsvaror,
- dagstidning, telefon, TV-avgift,
- möbler och husgeråd,
- hemförsäkring,
- hushållsel,
- resor,
- tandvård,
- öppen hälso- och sjukvård samt
- läkemedel.

Med posten resor avses kostnader för lokala resor med kollektivtrafik, inklusive färdtjänst och sjukresor. Posten tandvård är beräknad att täcka kostnaden för en årlig tandundersökning samt mindre omfattande behandlingsåtgärder. Posterna dagstidning, telefon och TV-avgift avser att täcka kostnader för en prenumeration på en daglig tidning,

abonnemangs- och samtalsavgifter för telefon samt avgifter för TV-innehav. När det gäller livsmedel är denna post inte beräknad att täcka kostnaden för måltider som den enskilde köper via hemtjänsten i ordinärt eller särskilt boende eller liknande.

8 kap 8 § Sol – Individuell justering av minimibelopp

Kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 7 § andra stycket.

Kommunen får minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som anges i 7 § tredje stycket därför att

1. kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet,
2. kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende, eller
3. posten tillhandahålls kostnadsfritt.

Kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 17 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Lag (2017:47).

Anvisning:

Höjning av minimibeloppet

Enligt 8 kap 8 § Socialtjänstlagen ska minimibeloppet höjas i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp. Det kan exempelvis gälla följande kostnader:

- fördyrad kost
- underhållskostnad för minderåriga barn och andra kostnader som behövs för en familjs underhåll
- fördyrade kostnader för resor, t.ex. arbets- och sjukresor
- kostnader till följd av funktionshinder, bl.a. för rehabilitering/habilitering inkl. resor, yngre funktionshindrade personers rätt till fritidsaktiviteter som är naturliga för yngre personer
- yngre funktionshindrade personers behov av medel för att bosättning, familjebildning etc., samt
- kostnader för god man.

Kostnader som följer av andra aktiviteter eller ändamål som den enskilde av olika anledningar inte kan eller bör avstå ifrån bör också beaktas.

Den faktiska merkostnaden bör godtas om den inte är oskäligt hög.

En förutsättning för att höja minimibelopp är att behovet är varaktigt och avser ett inte oväsentligt högre belopp. Utgångspunkten bör vara att kostnaden uppgår till minst ett par hundra kronor per månad. Med varaktig karaktär förstås en kostnad som är regelbundet återkommande under större delen av ett år. Syfte är alltså inte att tillfälliga merkostnader

eller regelbundet återkommande kostnader av mindre storlek ska berättiga den enskilde till ett högre minimibelopp.

Om den enskilde genom bidrag eller annan förmån redan har kompenserats för en viss merkostnad, exempelvis genom handikappersättning, är kommunen inte skyldig att höja minimibeloppet.

Det är primärt kommunens ansvar att, vid fastställande av avgifterna i det enskilda fallet, utreda om den enskilde har behov av ett förhöjt minimibelopp samt om avgifterna måste sättas ned.

Sänkning av minimibeloppet

I särskilda fall får minimibeloppet sänkas skälig omfattning till en lägre nivå. Detta gäller endast i de fall den enskilde inte har en kostnad som minimibeloppet ska täcka därför att denna kostnad antingen:

- ingår i avgiften för hemtjänst eller dagverksamhet eller
- ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende eller
- tillhandahålls kostnadsfritt

Uppräkningen är uttömmande, dvs minimibeloppet får inte sänkas annat än i ovan angivna situationer.

Minimibelopp för personer under 65 år

Minimibeloppet för personer under 65 år fastställs till 10 procent utöver motsvarande belopp för personer 65 år och äldre. Höjningen motiveras av att yngre personer har högre kostnader för kost och behov av medel för bosättning, familjebildning etc.

Höjning av minimibeloppet för hemlevererad mat

Pris per portion inkluderar tillagning och är högre än motsvarande del av den livsmedelskostnad som ingår i minimibeloppet ovan. Den enskilde betalar för det exakta antalet portioner hen köpt under månaden. Vid beräkning avgiftsutrymmet ska minimibeloppet kompenseras individuellt baserat på det antal måltider personen abonnerar. Kompensationen beräknas med utgångspunkt från den faktiska merkostnaden. Beloppet revideras årligen utifrån förändrad avgift och den av socialstyrelsen meddelade livsmedelskostnad. Aktuellt belopp redovisas i ett separat dokument

Minimibelopp i äldreboende och bostad med särskild service

Priset för helpension är högre än posten för livsmedel i minimibeloppet ovan. Samtidigt har personerna inga eller lägre kostnader för TV-avgift, hushållsel (ingår i hyran), förbrukningsvaror, samt möbler och husgeråd. Med hänvisning till detta beräknas en justerad schablon för det minimibeloppet som gäller i särskilt boende. Beloppet revideras årligen med hänvisning till förändringar i prisbasbelopp, meddelade livsmedelskostnader mm. Aktuella belopp redovisas i ett separat dokument.

8 kap 9 § SoL – Ändring av avgift

Kommunen ska ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Avgiften får ändras utan föregående underrättelse, om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet.

En ändring av avgiften ska gälla från och med månaden efter den månad då anledning till ändring har uppkommit. En ändring av avgiften ska dock gälla från och med den månad under vilken de förhållanden har uppkommit som föranleder ändringen, om förhållandena avser hela den månaden. Lag (2001:847).

I 8 kap. 9 § Socialtjänstlagen anges att kommunen ska ändra en avgift om något i avgiftsunderlaget som påverkar avgiften har ändrats. Den enskilde kan t.ex. ha fått ändrade inkomster eller ett annat förbehållsbelopp. En ändring av avgiften ska gälla från och med månaden efter den månad då anledningen till ändringen har uppkommit. En ändring av avgiften ska dock gälla från och med samma månad som anledningen till ändringen uppkom, om ändringen avser hela den månaden.

ÖVRIGA ANVISNINGAR

Tillfällig hemtjänst

Med tillfällig hemtjänst avses tillfälligt insatt hjälp under kortare en period (maximalt en månad) till en person som i normala fall inte erhåller hemtjänst. För tillfällig hemtjänst utgår timtaxan för hemtjänst. Ingen beräkning av avgiftsutrymmet görs.

Debitering av avgift vid utebliven eller sen avbeställning

Avgift för hemtjänst i ordinärt boende debiteras för utförd tid. För planerad insats som inte avbeställts senast 2 dagar i förväg debiteras den planerade tiden enligt timtaxa. Vid vistelse på sjukhus gäller inte krav på avbeställning i förväg.

Reducerad avgift vid frånvaro från äldreboende och bostad med särskild service

Hyra betalas som vanligt. Avgift för helpension och hemtjänst i särskilt boende reduceras med en trettiondel per dag. (Den dag personen lämnar boendet betalas ingen avgift. Den dag personen kommer tillbaka betalas full avgift.) Vid frånvaro understigande 12 timmar (dagtid mellan kl. 07.00 – 19.00) sker inget matavdrag.

Avgiftspliktiga

Avgift för hemtjänst betalas av den som erhåller hemtjänst, såväl för personer som bor i ordinärt boende som personer som bor i särskilt boende.

I de fall personer som bor tillsammans och båda har hemtjänst betalar var och en avgift för sin del av hemtjänsten.

Sammanboende och syskon, som bor tillsammans, är var för sig betalningsansvariga för egen hemtjänst med den egna inkomsten som grund vid beräkning av avgiftsutrymmet. Förälder och vuxna barn som bor hemma är var för sig betalningsansvarig för egen hemtjänst med den egna inkomsten som grund vid beräkning av avgiftsutrymmet.

SÄRSKILDA REGLER UTÖVER SOCIALTJÄNSTLAGENS BESTÄMMELSER

Garantibelopp i äldreboende och bostad med särskild service

Socialtjänstlagens regler om avgiftsutrymme anger att avgifter inte får uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov. Dessa regler innebär endast att avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende samt dagverksamhet kan sänkas. Den enskildes kostnader för mat och hyra omfattas inte.

Garantibeloppet som gäller i äldreboende och bostad med särskild service innebär att den enskilde ska garanteras att ha kvar detta belopp sedan hyra mat och hemtjänstavgift är betalda. Garantibeloppet uppgår till:

- 48% av prisbasbeloppet per månad för personer som är 65 år och äldre
- 63% av prisbasbeloppet per månad för personer som yngre än 65 år

Vid beräkning av garantibeloppet ingår även inkomst enligt 102 kap 10-13 §§ (del av förmögenhet).

Reduceringar (personer 65 och äldre år) med hänsyn till garantibeloppet sker i första hand på ev. återstående hemtjänstavgift, därefter på matavgift och i sista hand på hyra. För personer under 65 år säkerställs personens garantibelopp genom utbetalning av ett kommunalt bostadstillägg (KBH) i bostad med särskild service. Förmögenhet påverkar inte beräkningen.

För att kunna beviljas garantibelopp gäller att den enskilde först har ansökt om BTP hos pensionsmyndigheten/försäkringskassan. Den enskilde ska i sin ansökan till kommunen om garantibelopp bifoga det underlag som ligger till grund för pensionsmyndighetens/försäkringskassans beslut om BTP/SBTP.

Dubbel bosättning

Den som permanent flyttar in i äldreboende eller bostad med särskild service och inte hunnit avyttra den egna bostaden, kan medges befrielse från hyra/boendeavgift. För att kunna beviljas hyresbefrielse ska den gamla lägenheten ha sagts upp senast vid närmast efterföljande månadsskifte från det att äldreboendet/bostaden med särskild service accepterats. Detta gäller även om man flyttar från en bostadsrätt eller en egen fastighet. Befrielse från hyra beviljas för inflyttningsmånaden, plus ytterligare högst tre månader. Dock längst så länge den dubbla hyreskostnaden finns. Avgiftsnedsättning görs alltid för den lägsta hyran.

Hyresbefrielse medges inte om den enskilde har tillgångar/förmögenheten över tre prisbasbelopp. I de fall man flyttar från en egen fastighet/bostadsrätt, inräknas inte värdet för denna i förmögenheten.

Vid tillfällig hyresbefrielse på grund av dubbel bosättning gäller att ansökan görs under inflyttningsmånaden. Retroaktiv hyresbefrielse beviljas inte. Kvittens från uppsägning eller avtal om försäljning ska alltid redovisas.

Observera att denna regel inte undantar beaktandet av dubbla boendekostnader vid beräkning av den enskildes avgiftsutrymme (gäller under en övergångsperiod vid inflyttning till särskilt boende).

ANVISNINGAR SOM STÖD FÖR HANDLÄGGNING

Avgifter får inte ta ut utöver de av kommunfullmäktige fastställda. Det åligger kommunen att göra en beräkning av den enskildes avgiftsutrymme. Den enskilde ska aldrig betala mer än vederbörandes avgiftsutrymme tillåter. Vid beräkning av avgiftsutrymmet ska alltid individuell hänsyn tas.

Äldreboende

Personer inom äldreboenden betalar en hemtjänstavgift. Denna avgift utgår för trygghetslarm och personal dygnet runt samt för den service, omsorg och omvårdnad de boende erhåller. Avgiften inkluderar städning och tvätt, förbrukningsmaterial såsom tvättmedel, tvättlappar, plasthandskar, toalettpapper och glödlampor till belysning som tillhör fastigheten samt post- och bankärenden och apoteksärenden i de fall sådana blir aktuella. Däremot ingår inte personliga hygienartiklar t ex tandkräm, schampo, deodorant.

Om den boende har egen telefon betalas avgift för denna som vid ordinärt boende.

Inom äldreboendena betalar den boende ingen egen TV-licens.

Den enskilde tecknar själv sin hemförsäkring.

Boende i kommunens äldreboende betalar själva sina läkar- och medicinkostnader. Högkostnadsskydd gäller.

Sjukvårdsmaterial och förbandsmaterial som inte getts på recept eller förskrivning är kostnadsfria. Kostnader för material som getts på recept ingår i högkostnadsskyddet.

Trygghetslarm

Avgiften betalas så länge trygghetslarmet är installerat.

Inflyttning/utflyttning i särskilt boende

Den person som flyttar in betalar avgift för maten och hemtjänstavgift i trettiondelar fr.o.m. inflyttningsdagen. Hyra betalas i trettiondelar från med den dag hyreskontraktet börjar gälla. Boendeavgift betalas i trettiondelar fr.o.m. inflyttningsdagen.

Om en person avlider, gäller att kontraktet sägs upp inom en månad från dödsdagen, därefter är uppsägningstiden en månad från dagen för uppsägning, varefter lägenheten lämnas. Detta gäller inte om efterlevande make/maka/sambo disponerar lägenheten. Hyran betalas under hela uppsägningstiden och dödsboet ansvarar för att slutstädning sker. Övriga avgifter betalas t o m dagen före dödsdagen.

Statligt Bostadstillägg (BTP)

Den enskilde förutsätts ansöka om bostadstillägg. Detta gäller då man bor i ordinärt boende, bor inom särskilt boende samt även då man bor längre tid i korttidsboende utan annan bostad (och då betalar boendeavgift). I samband med handläggning av avgifter ska den enskilde informeras om möjligheten att söka BTP och stöd lämnas.

Om en person inte lämnar in inkomstuppgifter.

Om underlag för beräkning av avgiftsutrymme inte lämnas in ska handläggaren påminna om vikten av att lämna in underlag för att en beräkning av avgiftsutrymmet ska kunna ske. Om underlag trots detta inte lämnas får avgift fastställas med utgångspunkt av beslutad insats utan att avgiftsutrymmet kontrolleras. I de fall den enskilde lämnar in underlag vid ett senare tillfälle och detta innebär en sänkt avgift sker korrigerings retroaktivt för tre månader.

Avgiftsbeslut

Skriftligt beslutsmeddelande, besvärshänvisning och den beräkning som ligger bakom beslutet, ska alltid överlämnas till den enskilde.

I ordinärt boende debiteras avgift för utförd tid. Detta innebär att avgiften kan komma att variera beroende på den tid som faktiskt utförts. Avgiftsbeslutet innebär därför i praktiken ett beslut om det avgiftsutrymme inom vilket utförd tid kan debiteras.